

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarstvo.

Iz ene stiske v drugo!

Letošnje leto si bomo vinogradniki še dolgo zapomnili, ker nam je prineslo mnogo škode in zla pri našem vinstvu.

Lansko leto ni imelo vino nobene cene. Vsled obilnega pridelka je nastala splošna konkurenca in cene so padale pod stroške pridelovanja. Razen tega je bila letina glede kakovosti nenavadno slaba. Vino se je prodajalo do zadnjega časa po izvanredno nizkih cenah. Vsak je bil vesel, da je svoje vino sploh prodal. Veliko vina se je popilo po vinotočih, da se je tudi na ta način izvelo.

Letošnje leto je skraja obetalo, da se bo poravnala ta škoda in da bo pridelek ugodnejši kakor lani. Pričakovali smo sicer manj pridelka, vendar boljše blago. Toda prišlo je drugače. Vsled neprestanega deževja pokazala se je peronospora, ki je začela neusmiljeno gospodariti po naših vinogradih. Po mnogih vinogradih je skoraj vse perje odpadlo že koncem junija, tako močno je pustošila. Kdor ni pravočasno in dobro škropil ali bolje rečeno, kdor ni ujel pravega trenutka, ta je bil tepen. In ker je deževje splošno in zdržema trajalo, napadeni so bili več ali manj vsi vinogradi, tako da je škoda po peronospori splošna. Najbolj so trpeli vinogradniki, ki so odlašali s škropljenjem. Po takih vinogradih je trtje do malega golo. Močno so trpeli pa tudi tisti vinogradniki, ki niso mogli dobiti potrebnih delavcev in ki niso mogli pravočasno storiti potrebnega dela. V tem oziru je bilo letos tako pomanjkanje delavnih moči kakor še nikoli. Vsled Medardovega deževja je namreč delo tako silno zastajalo, da ga niso mogli zmagovati. Kdor je bil količkaj navezan na tuje delavce, je to najbolj občutil. Povsod so se čule tožbe, da manjka delavnih moči.

Navsezadnje je začela pobijati tudi toča naše vinograde. Napravila je ogromno škodo po vseh naših vinskih goricah, tako da zre naš vinogradnik s strahom, kako mu uničujejo uime najboljši sad svojega dolgoletnega truda. Menda je na Dolenjskem le Semiška gora tako srečna, da ni bila potolčena. Drugod je pa toča povsod več ali manj pobila letošnji pridelek in prizadela s tem velikansko škodo našemu vinogradništvu.

Prej slabe cene, sedaj pa pokvarjena in deloma uničena letina! Iz ene stiske v drugo!

Proti toči nimamo danes nobenega sredstva. Edina pomoč je zavarovanje, ki je pa tako drago, da ga mali posestniki nočejo sklepati. Proti peronospori pa, ki nam je letos povzročila splošno in veliko škodo, pa imamo izkušeno dobro sredstvo, ki ga pa letos žal nismo mogli tako rabiti kakor prejšnja leta. Letošnja težka izkušnja bo pa marsikaterega izmodrila, da s škropljenjem ni prav

nič odlašati in da je zlasti v tako neugodnem vremenu, kakor je bilo letošnje, porabiti vsak trenutek, da se trte dobro in po večkrat poškrope. —r—

Goveja, prasičja in perutninarska razstava.

Po prizadevanju kmetijske podružnice novomeške se priredi drugi mesec, v pondeljek dne 19. septembra na sejmišču v Kandiji razstava goveje živine, prasičev in perutnine, in sicer priredi prvo razstavo c. kr. kmetijska družba, drugo kmetijska podružnica novomeška in tretjo osredna perutninarska zadruga v Ljubljani.

Razstava naj pokaže, za koliko smo napredovali v eni in drugi živinorejski stroki v zadnjih desetletjih in naj izpriča, v katero smer kaže zanaprej zboljšavati našo živinorejo, da se povzdigne ta najvažnejša panoga našega kmetijstva in da pridemo tudi pri nas sčasoma do tistega cilja, ki ga nahajamo že danes po drugih naprednih deželah.

Na razstavljenih živalih naj se spodbujajo naši živinorejci k zboljšanju plemena in reje. Razstava naj pa tudi pokaže, pri katerih gospodarjih je dobiti lepe in dobre plemene živali in naj seznanj v tem pogledu kolikor mogoče naše živinorejce med seboj.

Kdor ima lepo in dobro goved, lepe in dobre prasiče in lepo perutnino, naj jo razstavi. In kdor želi dobiti lepe živali za plemo, naj jih pride pogledat in naj se na lastne oči prepriča, kaj se da doseči z odbiranjem plemenih živali, s skrbno rejo itd.

Sedaj je živinorejci na nas, da pokažemo, kako močno se zanimamo za razvoj naše živinoreje. Obilna in mnogostranska udeležba naj pokaže, da vemo ceniti pomen takih prireditvev in da je naša najnujnejša želja, da se s takimi prireditvami skuša tudi zanaprej vnemati in spodbujati gospodarje k napredku v živinoreji.

Kdor želi kaj razstaviti, naj se prijavi kmetijski podružnici do 31. avgusta in naj pove, kaj želi razstaviti. To je potrebno, da se zamore potrebni prostor primerno pripraviti. Zlasti velja to še za prasiče, za katere je treba posebnih ograj, da se lahko razstavijo.

V razstavo za govejo živino se pripušča enobarvna goved, razen tega pa tudi lisasta in mešanokrvna goved. V prasičjo razstavo se pripuščajo plemeni prasiči čistokrvnih in mešanokrvnih plemen, in v perutninsko razstavo kokoši, gosi, race in purani čistokrvnih, križanih in domačega plemena.

Natančnejši program za razstavo priobčimo v prihodnji številki. Naše živinorejce in gospodinje pa prosimo, da se čimpreje priglasijo in da naznanijo, kaj želijo v enem ali drugem oddelku razstaviti. —r—

Politični pregled.

Dasi je državni zbor na počitnicah, vendar se veliko o njem piše in ugiba. Da je vlada v velikih škripcih, kaže dejstvo ker skuša zvariti močnejšo večino. Najrajši bi razcepila „Slovansko Jednoto“ tembolj, ker se četvorica Dalmatincev, dr. Masafik in neizogibni dr. Ploj zdaj izjavljajo zoper obstrukcijo, za katero pa so prej sami glasovali. Iz vsega se vidi, da so liberalni poslanci v Jednoti velika coklja, katera zavira uspešno borbo zoper germanizirajoči vladni sistem. Mrvice kakšnih podpor vendar ne smejo slovanskih poslancev preslepiti; taktiko si bodo itak določili pri zopetnem sestanku drž. zbora. A tudi slepec lahko sprevidi, da imajo nemški časniki namen: razdvojiti slovanske poslance. — Razpusta drž. zbora se bojé liberalne stranke, ki bi povsod zgubile dokaj mandatov.

Ogrski državni zbor ima od 6. avg. počitnice ter se snide 20. septembra, da izvoli delegacije in reši proračun za l. 1911.

Na Hrvatskem se stvari tako razvijajo, da ban dr. Tomašić ostane, razbije hrvatsko-srbsko koalicijo, razpusti sabor, ter si osnuje novo vladno stranko, podobno nekdanji mažaronski. Sedanjí voditelji političnih strank na Hrvatskem nimajo srečne roke. Kakor se kaže, niso si na jasnem glede državno-pravnega stališča trojedne kraljevine, katero Mažari smatrajo kot kak ogrski komitat.

Bosenski sabor je zaključen dne 3. avgusta. Odobril je proračun z malimi spremembami. Sabor je odtegnil 30.000 K gimnaz. šolam, ustanovljenim po nadškofu dr. Stadlerju, ter isto podporo naklonil frančiškanskim šolam. Vidi se tu nasprotstvo proti katoliškim Hrvatom. Ti so po poslancu škofu dr. Šariću dali izjavo, da se naj Herceg-Bosna prikloni trojedni kraljevini, česar pa Srbi ne marajo. Glede odkupa kmetov se poroča, da bo po želji Srbov obvezen, kar pa Moslimom ne ugaja, pravijo, da se bodo izseljevali. — Za nadomestne volitve 3. septembra je H. K. Udruga že postavila svoje 4 kandidate.

Med Avstrijo in Srbijo je podpisana trgovinska pogodba. Turška vlada skuša urediti razmere v Macedoniji in Albaniji, zato notranji minister potuje po teh pokrajinah.

Francozi so se spopadli z državo Vadaj v srednji Afriki; radi bi jo spravili pod svojo oblast, a v boju niso bili srečni.

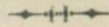
Na Španskem je zelo napeto. Vlada je odpoklicala poslanika od Vatikana, ki naj osebno poroča v Madridu. Tudi papežev nuncij je v isti zadevi odpotoval iz Madrida v Rim. Katoličani so zelo ogorčeni. Pripravljali so za to nedeljo velike manifestacijske shode po raznih mestih, zoper katere je vlada poslala veliko vojaštva. Ker se je bilo bati spopadov, so kat. voditelji za zdaj še odnehali ter shode odpovedali. Da-si je papež voljan vladi kar največ ustreči, vendar ona preži na razpust samostanov in katoliških šol.

V glavnem grškem mestu Atenah je položaj zelo napet. Politiki in častniki delajo na revolucijo in odstranitev sedanje kraljevske rodbine.

V Bruselju egiptovska narodna stranka sklicuje v septembru kongres, ki naj proglasi neodvisnost Egipta. Angleška bi rada preprečila tak kongres. — Sicer se pa Belgija zdaj ponaša s svetovno razstavo. Belgijsko malo kraljestvo kaže velikansk napredek v zadnjih 25 letih, odkar ima katoliško vlado.

V srednje ameriški republiki Honduras traja še državljanska vojska.

V Perziji se je izvršilo več političnih umorov. Boje se novih nemirov.

Zabavi in pouku.

Potovanje v sv. deželo.

*Sp. dr. J. Marinko.

Jeruzalem sploh.

(Dalje.)

Jeruzalem je prastaro mesto. Vže pred Abrahamom (2000 l. pred Kr.) je bilo tu mesto, ki se je zvalo Salem. Znan je Melhizedek, duhoven in kralj salemski, ki je prihitel naproti Abrahamu, ko se je ta vračal od srečne bitke ter daroval Bogu najvišemu kruh in vino. Pozneje, predenj so se Izraelci polastili sv. dežele, se je imenovalo to mesto Uru-Salim. V 15. stoletju pred Kr. so si ga osvojili Jebuzejci ter ga po sebi imenovali Jebus. Ti so utrdili močno goro Sijon tako, da jih Izraelci niso

mogli zmagati, ko so si pridobili Palestino. Osvojil si je trdnjavo še le David, ter si ga izvolil za glavno mesto svojega kraljestva. Po njem se je sedaj zlasti gornji del „Sijon“ imenoval Davidovo mesto.

David, posebno pa še njegov sin Salomon, ta je mesto znatno razširil in s palačami lepšal; zadnji je zgradil tudi prekrasni tempelj, pravo čudo sveta, s pomočjo Sirskega kralja Hirama in njegovih umetno izobraženih podložnikov. Leta 588. pr. Kr. je babilonski kralj Nabuhodonozor mesto in tempelj razdejal, Jude pa odpeljal v sužnost. Perzijski kralj Cir jim je dovolil vrnitev. Tempelj in mesto se je jelo vnovič zidati. Nehemija, poseben ljubljenec perzijskega kralja Artakserksa, je mesto obdal z zidovi ter ga močno utrdil. L. 63. pr. Kr. so si Judejo z glavnim mestom Jeruzalemom podvrgli Rimljani. Ker so ti po svojih deželnih oskrbnikih, zlasti še po zadnjem Gesiju Floru ljudstvo izžemali in z davščinami trli, so se Judje l. 66 po Kr. uprli, kar je imelo za posledico, da je nastala grozovita rimsko-judovska vojska, v kateri je skupno poginilo milijon Judov. L. 70. bilo mesto s prelepim tempeljnóm vred do tal podrto, Judje pa odpeljani v sužnost ter razkropljeni med vse narode, kakor jim je to že zdavnaj po prerokih, posebno pa še po našem Gospodu in Odrešeniku bilo napovedano. To razkropljenje traja še vedno, kakor je rekel že več nego pred 1400 leti sv. Avguštin: „V dokaz judovske hudobije in naše resnice“.

Pod rimskim cesarjem Hadrijanom se je mesto vnovič pozidalo bolj proti zahodu, dobilo pa lice in ime pagansko „Elija Kapitolina“. Ko je zmagalo krščanstvo, je prišel Jeruzalem do velike časti in slave: gradile so se krasne cerkve, romarji so hiteli tjekaj od vseh strani, da počasté mesto, kjer je deloval in umrl naš Gospod. Ali l. 637 so si Jeruzalem podvrgli mohamedanski Arabci, ki so bili kristijanom še dosti prijazni; l. 1099 so ga dobili v oblast križarji, a ga l. 1187 izgubili.

Današnji Jeruzalem je zidan na gričih Sijon, Morija, Bezeta, Gareb in Golgota. Sijon je precej visok, tudi Golgota, drugi izginjajo, ker so se tekóm časa, posebno še ko je bilo mesto razdrto, doline močno zasule. Staro mesto je še dandanes obdano z različno visocim zidom, v katerem je več vrat, tako da ne prideš nanj drugače nego skozi vrata. Najimenitniša so Jafska, Damaška in sv. Štefana. Od Damaških do vrat sv. Štefana vodi edina vozna cesta skozi mesto. Nekdaj najimenitniša tako zvana „zlata vrata“ so sedaj zazidana. Zunaj obzidanega starega mesta pa se jako razširjajo predmestja proti zahodu in severu, ki so večinoma po evropsko krasno zgrajena in nimajo manj prebivalcev nego mesto samo. Ves Jeruzalem ima po turški štetvi leta 1905 skupno 63.900 stanovalcev in sicer 8000 mohamedanov, 45.000 judov, 6000 grških razkolnikov, 2500 katolikov, 950 Armencev, 800 protestantov, 250 zjedinenih Grkov, 120 Koptov, 100 Abesincev, 100 sirskih Jakobitov, 50 zjedinenih Sircev.

Proti jugu obdaja mesto dolina Hinom, proti vzhodu pa dolina Jozafat ali Cedron, ki loči oljsko goro od mesta.

Turki imenujejo Jeruzalem El Kudš, to je sveto, svetišče. Tudi Mohamedani namreč časté judovske preroke in očake, zlasti še Abrahama, Davida, Janeza Krstnika in pa Jezusa. Jezus jim je velik prerok ali Mohamed, tako pravijo, ga presega, Mohamed je največi. Kako sveto pa mora biti to mesto nam kristijanom, ker vemo, da je Jezus, ki je v njem delal, umrl in od mrtvih vstal, pravi sin božji, resnični Bog.

Dandanas ne delujejo v Jeruzalemu na verskem in dobrodelnem polju samo katoličani, marveč tekmujejo z njimi skoraj vse krščanske ločine. Katoličani latinskega obreda imajo 23 različnih verskih družb; ki oskrbujejo veliko število dobrodelnih ustanov: šol, gostišč itd. Zedinjeni vzhodni kristijani imajo štiri, nezjedinjeni pet — veliko število pa Rusi, ki imajo v deželi jako velik vpliv. Krščanski romar dobi lahko sprejem in postrežbo zastoj, premožnejši vsaj za nizko ceno, kar je neizrekljivo velicega pomena. — Midva sva si vravnala bivališče v našem avstrijskem hospicu, kakor je bilo že rečeno. Oskrbujejo ga nemške boromejke.

Najimenitniši kraji v Jeruzalemu.

Po okrepcajočem počitku v gostišču, o katerem pozneje spregovorim, sva opravila sv. mašo v domači kapeli. Potem pa nama je bila prva pot tje, kamor pač pred vsem hiti vsak krščanski romar — k grobu Gospodovemu. Z njim hočem tudi jaz pričeti kratek popis jeruzalemskih svetišč.

Znana resnica je, da so že prvi kristijani radi in pogosto obiskovali kraja, kjer je bil naš Izveličar križan in pokopan. Da bi izbrisal vsak spomin na krščanstvo, je pa ukazal cesar Hadrijan po letu 135 p. K. z visocim zidom ograditi ter s prstjo zasuti imenovana sveta kraja. Na tako zravnani prostor pa je ukazal

postaviti paganski svetišči, prvo najvišemu bogu Jupitru, drugo pa nesramni boginji Veneri.

Ko je krščanstvo pod cesarjem Konstantinom zmagalo, je dala njegova mati sv. Helena tempeljna podreti in prst odpraviti. Našla je pri tem križ Jezusov, kraj križanja in grob Gospodov pa je popolnoma odkrila. Cesar Konstantin je napravil nad sv. grobom kapelo, dragoceno okrogolino ter jo imenoval Anastazijo — „vstajenje“; nad krajem pa, kjer se je našel križ Gospodov, veličastno baziliko s petimi ladjami. Kalvarija je ostala zunaj poslopja, ker je ležala previsoko. Dovršil je delo 333. leta. Ta poslopja so Perzi leta 614 podrli, sv. križ pa odnesli v svojo deželo. Menih Modest je v istem stoletju skušal podrto popraviti, ali v prejšnji krasoti dela izvršiti ni mogel. Zgradil je posebno troje: Božji grob, cerkvice, kjer se je našel sv. križ, in pa kapelico na mestu, kjer je stal Gospodov križ.

Sultan Hakem Bi Amr Alâh je ukazal l. 1010 vse krščanske stavbe podreti, ali kmalu je dovolil, da se smejo vnovič zgraditi. Na to vest je prihitelo na tisoče kristijanov z bogatimi darovi, pet grških cesarjev pa je zapored zidanje podpiralo, tako so bile do l. 1048 prejšnje zgradbe gotove ter še različno povečane.

Ko so križarji bili vzeli Turkom sv. deželo, so sklenili vse te različne zgradbe spraviti v eno samo cerkev, vendar tako, da bi se prej zgrajene kapelice skrbno ohranile. Francoskemu mojstru Jourdainu (Žurdén) se je to popolnoma posrečilo. Zgradil je velikansko poslopje na ta način, da je k okroglini, ki krije božji grob, prizidal drugo veliko kupolo nad Kalvarijo — ali Golgoto. Druga svetišča pa so v to veliko zidavo vvrstili. Gradili so od l. 1140 do l. 1149.

Leta 1808, ko je bilo v katoliški Evropi radi francoskih vojskâ vse v neredu, je cerkev pogorela. V tem žalostnem času so Grki lahko dobili od sultana pravico, da so jo sami popravili. A žal ta poprava je bila taka, da se je vse pokvarilo. Zazidali so prejšnji veliki obok med okrogolino nad Gospodovim grobom in veliko kupolo z debelim zidom, v cerkev samo pa vzdali novo cerkev. Tako je vse grdo pokvarjeno, da se sicer krasna stavba cela več ne more videti, in da je temno, kamor stopiš.

Vseh posameznih svetišč ne morem popisavati, vsaj je v veliki stavbi do 30 kapel in drugih prostorov, ki so last deloma katoliška, grška, armenska ali koptiška.

Pred cerkvijo je nekaka lopa. Tu je že dostikrat tekla kri bratov frančiškanov, ki imajo pravico in dolžnost, da varujejo božji grob. Zadnjič se je to zgodilo l. 1901, ko so grški menihi iz ničnih vzrokov napali sinove sv. Frančiška ter jih 15 ranili, ker je v isti cerkvi tako različna posest, pride pri teh zagrizencih kaj hitro do prepira in še hujšega.

Stopivši v cerkev zagledamo na levi 3 ali 4 turške vojake, ki pušijo cigarete ali si kuhajo črno kavo. „Kaka nečast za sveti kraj!“ vzklikneš; ali vendar moramo biti še hvaležni, da je tako. Ti vojaki vsaj v navadnih razmerah skrbé za red in mir; brez njih bi fanatični drugoverci katolike pobili. Ako bi pa varovali ta kraj grški ali ruski vojaki, bi nobenega katolika notri ne pustili.

Brž pred nami je štirivoglat rudečkast kamen. Trdi se, da je na tem kraju počivalo Jezusovo telo, ko ga je Nikodem mazilil. Iz ljubezni do Gospoda poljubimo spoštljivo ta kamen, pa idimo dalje.

(Dalje pride.)

Dopisi.

Rudolfovo. — Nove maše. — Iz novomeškega dekanata so imeli sledeči č. gg. nove maše: Franc Muren, semeniški duhovnik, v cerkvi presv. Srca Jezusovega v Ljubljani; dne 24. julija Rudolf Kapš na Vršnih Selih v topliški fari. Radi majhne podružnice bi bilo sv. opravilo na prostem, ko bi vreme ne bilo nagajalo. Pridigoval je mil. g. prošt novomeški. Pred 53. leti je obhajal v isti cerkvi svojo novo mašo rajni gospod Samida. Dne 31. julija so praznovali v Toplicah žegnanje sv. Ane; ta dan je č. o. Janez Žurga iz reda sv. Frančiška imel svojo novo mašo; pridigoval je č. o. Benvenut Winkler.

St. Jernej. — Grozno trpimo letos vsled vednega deževja. Vinogradi so do malega uničeni; sena je sicer dosti, a nas pa spravljane toliko več stane. Še najbolj žalostno pa je, da je neurje zahtevalo človeško žrtev. Strela je namreč ubila pridnega mladeniča Jos. Penca iz Vratnega. Bil je v hiši pri oknu ter v trenutku mrtev. Star je bil šele 21 let.

Ajdovec, 6. avg. — Že šestič je klestila pri nas toča v tekočem letu. V petek 5. avg. zvečer ob 9. uri se je vsula drobna toča, pa klestila s toliko silo, da je pokončala še one pridelke,

ki so še ostali na polju in vničila tudi grozdje v vinogradski gori Boršt. Bila je skoraj v vseh vaseh. Ljudje so zelo žalostni in potrti.

Iz Semiča. Dne 1. avgusta je bilo v Semiču posvetovanje zaradi ljudske šole. Nova šola bi bila tukaj zelo potrebna, kajti sedanja ne odgovarja šolskim zahtevam. Ni se veliko sklenilo, le toliko se je pokazalo, kako všeč je nekaterim slovenskim gospodom nemščina. Napravil se je namreč nemški zapisnik, kot da bi bili navzoči vsi Nemci, (a ni bilo nobenega!) in da bi se šlo za nemško šolo. Ali se dotičniki ne spominjajo več znanega reka: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tužjevi peti!

Iz metliške okolice. — O cestnih zadevah. — Razveselili so se ljudje, kateri so pred par meseci brali v časnikih, da je deželni odbor razpisal preložitve onih peterih klancev, za katero se je že moledovalo leta in leta. In glejte: deželni odbor hoče cestne zgradbe izvršiti že letos, metliški cestni odbor je zadovoljen, treba bi bilo pričeti — a česar se ni pričakovalo, se zdaj kar pokaže nasprotje nekaterih domačinov, ki zahtevajo za odkup potrebnega sveta tako pretirane cene, da so te nevsprejemljive. Ljudje božji, ali ste padli na glavo? Saj nagajajo ne le drugim davkoplačevalcem, ampak tudi sebi. S tako trmo bi si le povzdignili cestne doklade, ali so vam davki še premajhni? — Bolj previdni so bili pač oni posestniki ob državni cesti, katero je še preložiti od Bušinjvasi do Metlike. Zadovoljili so se s pošteno odškodnino, kakor jo pač dotična komisija mora priznati in določiti. Zato bo ta cesta še letos popravljena. Kako pa se more rešiti zagonetka o postopanju zgoraj imenovanih pretirancev? Zapeljalo jih je liberalno časnštvo, ki je hujskalo posestnike, naj svet kar najbolj dražé, saj itak mora deželni odbor — osobito zdaj pred volitvami — vse privoliti. A tu so se liberalci uštelili, kajti deželni odbor se zaveda svoje odgovornosti in ne more denarja proč metati, zato je poslal svojega člana dr. Lampeta, ki naj se s poklicanimi činitelji na licu mesta osebno pogaja s posestniki. Dosegel se je le delni uspeh, nekateri so ostali pri svoji trmi. Ne ostaja torej drugega nego, da sklene dež. zbor poseben zakon za razlastitev potrebnih parcel. To pa bo vso stvar zopet zavleklo — dotična sebičnost ne bo dosegla svojega namena, trpeli pa bodo vsi drugi, ki želé cestnih zboljšanj. Iz tega dejstva zopet lahko razvidite vsi dobromisleči, kako se liberalci igrajo z osodo ljudstva ter iz strankarstva preprečujejo najpotrebniše naprave za splošni blagor.

Iz Belekrajine. — V nedeljo, dne 7. t. m. vršil se je v prijaznem Črnomlju prvi sestanek dolenskega kat. nar. dijaštva. S tem, da si je vrlo dijaštvo izbralo ravno oddaljeno Belokrajino za kraj svojega sestanka, je jasno pokazalo, da se ne boji truda daljnega potovanja, kadar mu je treba pokazati svetu svoje verskonarodno prepričanje in da se ne straši nasprotnikov, ki so se ravno do najnovejšega časa tako šopirili po Belikrajini. Toda ravno sedaj smo videli, kako žalostno ulogo igra v teh krajih liberalna struja. Videlo je to zbrano dijaštvo i v onemoglosti črnomaljske liberalne mladeži i v barabskih izgredih metliške sokolske župe ob priliki njene prireditve. Na predvečer, dne 6. t. m. zbralo se je že obilno število dijakov iz cele prostrane Dolenske v čitalničnih prostorih, kjer se je vršil pozdravni večer, ki ga je otvoril vrli rojak g. dr. Malnerič. Pozdravil je vse navzoče dijake in goste, izmed kojih naj posebno omenjam vnete prijatelje našega dijaštva: gg. dr. Šturma in družino, g. nadoficijal Vidmarja, č. g. mestn. župnika P. Iv. Kubineka in g. župana Skubica.

Prihodnji dan vršilo se je po slovesni sveti maši glavno dijaško zborovanje. Številnim predavanjem, ki so bila skrajno stvarna in pomembna za dolensko dijaštvo, sledila je obširna debata. Obilno pohvale je žel za svoj krasni govor posebno g. novomašnik Komljanec, ki je podal podrobno sliko razvoja dijaštva na Novomeški gimnaziji od l. 1848 do najnovejše dobe. Ustanovila se je tudi podružnica S. D. Z. za Dolensko s sedežem v Novem mestu. V odbor so bili izvoljeni tov. Fr. Rueh tehn., tov. J. Majerle, stud. iur., tov. Joško Ilc, stud. iur., tov. Slavko Rodič, stud. iur. in abiturient tov. Fr. Lovšin. Popoldne se je vršila ob veliki udeležbi črnomaljskega občinstva ljudska veselica s predstavo „Tri sestre,“ srečolovom, prosto zabavo s sodelovanjem vrlega ženskega tamburaškega in pevskega zbora pod spretnim vodstvom gdč. učiteljice Primožič, za kar izrekamo na tem mestu njej in njenim vrlim pevkam najiskrenejšo zahvalo, kakor tudi vsem gospodom in društvom ter celemu dobremu Črnomaljskemu občinstvu, ki so pripomogli, da se je ta prvi dijaški sestanek vršil tako sijajno. Srčna jim hvala!

Ljubljana. — Glavno zborovanje slovenske krščansko-socialne zveze. Dne 21. julija se je vršila letna skupščina te imenitne izobraževalne organizacije med Slovenci. Poleg politične

in gospodarske organizacije je S. K. S. Z. največ storila za probo širokih plasti slovenskega ljudstva, kakor spričujejo poročila na tem zborovanju, katero je vodil naš rojak profesor Jarc. — Za društva kranjske zveze je poročal osrednji tajnik I. Traven. S. K. S. Z. je priredila socijalni tečaj za inteligenco, da ta ponese izobraževalno delo mej priprosto ljudstvo. Osnovala je več dekanjskih odborov, kateri so več zanimanja spravili mej ljudstvo. Iz te Zveze je niknila „Jugoslovanska Strokovna Zveza“ in kot celotna vez vseh rodoljubnih Slovencev „Slovenska Straža“. — Poročilo je podalo pregled naših izobraževalnih društev po dekanjih na Kranjskem in sicer imajo društev: Mesto Ljubljana 11. Dekanije: Ljubljana 22, Cerknica 7, Idrija 5, Kamnik 8, Kranj 16, Leskovec 8, Litija 4, Loka 7, Novo mesto 4, Postojna 5, Radovljica 15, Ribnica 7, Semič 3, Šmarje 1, Trebnje 5, Trnovo 4, Vrhnika 9, Žužemberk 6; skupaj 154 društev. S. K. S. Z. za Vipavo ima 13 društev, za Goriško 55, za Koroško 27, za Štajersko 119 in za Trst 12 društev, skupno 380 izobraževalnih društev! Iz tega pregleda zopet lahko razvidite, dragi dolenski rojaki, da je vaša pokrajina v izobraževalnem delu zaostala. Ali naj ne bo to opomin za merodajne činitele, da vsaj v večjih krajih osnujejo prepotrebna izobraževalna in strokovna društva?

Za S. K. S. Z. na Štajerskem je poročal dr. poslanec dr. Korošec, ki je povdarjal, da je narodnoobrambno delo doslej sloanelo na njenih ramah in je že imela opraviti s 367 okroženimi rodbinami. Krasno se je pod njenim okriljem razvila mladeniška in dekliska organizacija. Ima na razpregledu slovenske naselbine delavske mej Nemci. Priklopiti si želi čem več inteligentov kot sotrudnikov na društvenem polju — za skupno korist našega naroda, pri kateri morajo zginiti vsi sebični nameni.

Za goriško S. K. S. Z. je poročal tajnik Fr. Kremžar. Kakor drugod, se je tudi na Goriškem priredilo 2 poučna tečaja. Tajništvo daje ljudem brezplačno pravne in druge nasvete. Ono bo poskrbelo za natančen kataster narodne meje. — Za tržaško-istrsko Zvezo je omenjal kaplan Čok, da jim zelo manjka v resnici delavnih moči. Potreben je v slovenskem delu Istre socijalni tečaj za duhovnike in učitelje našega mišljenja, kajti tudi mej temi je še dokaj predsodkov. — Društveno gibanje more prosperovati le tam, kjer imajo primerne prostore. Zato je poročal vikar Smolnikar o društvenih domovih, kako je mogoče postaviti si tudi te. Kjer imajo svoje domove, se bujno razvija društveno življenje. Brez njih skoro ni mogoče prirediti iger, predstav. Priprosti mladeniči in dekleta so pokazali veliko spretnost za dramatične predstave. Prof. Robida je podal strokovnjaško poročilo o potrebnih odrih. Ravnatelj Remec pa je govoril o učnih pripomočkih za predavanje v izobraževalnih društvih. — V imenu Zveze Orlov sta poročala načelnik Jeločnik in predsednik dr. Pogačnik. Zdaj obstoji že 116 telovadnih odsekov, večina na Kranjskem, a tudi v obmejnih krajih se množijo. — Kjer še ni Orlov, pa deloma to namestujejo mladeniške Zveze, kakor na Štajerskem, kjer jih je 34, in na Koroškem. — Vsa ta raznovrstna društva pa so nekaj matičnjak za Slovensko Stražo, ki bo pazila, da se naši obmejni bratje več ne bodo zgubljali v nasprotnikove pasti. — Ako se pomisli, da se je v teh stotinah društev vršilo na tisoče podučnih predavanj, spodbudnih igrokazov, prečitalo na tisoče časnikov in knjig, moramo priznati, da se je za krščansko izobrazbo našega ljudstva veliko storilo, a tudi že veliko doseglo, kar priznavajo naši južni bratje, ki stavijo na prvo mesto — Slovence.

Domače novice.

Odlični gostje. Iz Toplic se poroča: Mudil se je tukaj presvitli g. škof Stariha; dalje sta prišla iz Dunaja Msgr. Jančar, župnik nemškega viteškega reda, in c. in kr. polkovnik Bezeljak. V nedeljo pa gg. c. in kr. gen. major Supančič in dr. Stanko Sterger.

Osebnosti. Premeščeni so č. gg. kapelani: Fr. Vrhovec iz Šmarja v Žiri; Rihard Zajec iz Žužemberka v Šmarje; Fr. Govekar iz Sv. Križa pri Kostanjevici v Sodražico; Janko Sedej z Vrhničke v Sv. Križu pri Kostanjevici; Janez Sever iz Št. Jerneja na Dovje. — Novo so nameščeni kot kapelani č. gg.: Jož. Verce v Borovnici; Rudolf Kapš v Postojni; Anton Komlanec v Škocjanu pri Mokronogu; Alojzij Lunder v Žužemberku; Jan. Drešar v Št. Jerneju. — Č. g. Fran Pavšič, dosedaj kapelan v Sodražici, je bil umeščen na župnijo Turjak. Vrlemu sotrudniku ključemo: Na mnoga leta!

Iz Radovice se poroča, da bo ondi 21. avgusta dvojna slavnost: zlata maša č. g. Petra Režeka in zlata poroka njegovega brata Ivana, odnotnega posestnika.

Dijaški shodi. Katoliško-narodni abiturijenti vseh srednjih šol so imeli lepo uspeli shod 31. julija v Brežicah. Drugi dan so napravili izlet v Zagreb, kjer so si ogledali velik napredek hrvatske prestolnice. — Dne 7. avgusta pa so imeli dijaki iz Dolenjske, osobito iz Belekrajine, shod v Črnomlju, kjer so obravnavali aktualne tvarine, važne za Dolenjsko.

Šolstvo. Za učiteljico v Strugah se imenuje Josipina Smole, za nadučitelja v Št. Petru Julij Čenčič, za učiteljico v Črešnjevcu Ana Ogulin, za Leskovec Franc Trošt. — Vpokojeni so: nadučitelj Fr. Dular v Vavtvasi, Jakob Osterman v Kočevski Paki, učiteljica Pirc v Štrekļevcu. — V Vršnih selih se ustanovi ljudska šola. (S tem je preprečena nakana šulvereina, ki hoče tudi otroke z Vršnih sel pritegniti k svoji šoli v Lazih.) Šola v Škocijanu pri Turjaku se začasno razširi v dvorazrednico.

Od učiteljstva. Dne 6. in 7. avgusta se je vršila v Rudolfovem skupščina Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev, katere udeležniki so se večinoma poslužili posebnega vlaka od Ljubljane do Novega mesta. Dne 7. in 8. avg. pa je imela v Ljubljani glavno zborovanje povodom svoje desetletnice „Slomšekova Zveza slovenskega učiteljstva“ — Razliko mej tema dvema Zvezama naši čitatelji lahko spoznajo iz enega samega dejstva: jugoslovanska Zveza na vspredu ni imela za nedeljo 7. avgusta sv. maše, Slomšekova Zveza pa je za 8. avg. na delavnik povabila svoje člane k sv. maši. — Kako se že šolarji podučujejo v 2 cerkveni zapovedi?

Ljudsko šolstvo. Imenovani so: Za nadučitelja v Št. Jurju pod Kumom J. Pečnik, na Raki Janez Golob; za učitelje: Tit Grčar v Št. Rupertu, Anton Lopšek v Cerkljah, Ana Goli v Šmarjeti, Ivana Logar v Selu pri Šumberku, Fr. Kalan v Gribljah, Ivana Jamšek na Studencu-Igu. Vpokojeni: A. Adlešič v Krškem, Antonija Hribar v Št. Vidu pri Zatičini. Razširi se šola na Krki v trirazrednico.

Poroka. Dne 7. avg. je bil poročen g. F. Drenik st., posestnik v Beršlinu, z gđc. Nežo Renarič.

Umrl je v Novem mestu dne 2. avgusta v noči ob 12. uri g. Matija Avsenik, hišni posestnik in nekdanji novomeški pismo- noša, v 81. letu svoje starosti, po zelo mučni bolezni: za vnetjem slepiča. — „Matička ni več mej živimi“, je vzdihnil marsikateri prijatelj pokojnega, ko je žalostno zapel mrtvaški zvonček. In temu se ni čuditi; vsaj so poznali „Matička“ ne samo v Novem mestu, ampak malo da ne po vsem Kranjskem. Posebno veliko dobrih prijateljev in znancev ima pokojni mej preč. duhovščino, kakor tudi mej svetnimi gospodi, uradniki in profesorji, ki so se radi pri njem shajali in so pri njem stanovali. Pa tudi priprosti ljudje in reveži so pokojnega zelo častili. Z ljubeznjivostjo, s čistim značajem in z vedno usmiljenim srcem si je znal pridobiti srca vseh. „Matiček“ je bil vzor krščanskega moža, vztrajen v bogoljubnem življenju in potrpežljiv v svoji hudi bolezni; jeze, zavisti in sovraštva ni poznal; za to lahko upamo, da je stopila njegova duša bogato opremljena z vsemi čednostmi, vesela in srečna pred Sodnika. — G. Avsenik je bil rojen v cesarskem letu 1830 v Drganjih Selih pri Toplicah. Njegova pridnost, poštenost in nežna postava so ga privedle do častne službe v novomeški proštiji. Bil je zvest služabnik milostlj. gospodov proštov Arko-ta in Vilfan-a. Ko je še pri zadnjem služboval, je prevzel ob enem službo pismo- noše za Novo mesto, tako, da je po noči bil v proštiji in po dnevi večinoma v poštni službi. Omeniti moram, da je to službo opravljal sam in tedaj ni bila lahka; le ob velikinoči in ob božiču mu je na pomoč prihitel pokojni Kindl. Seveda takratna poštna uprava še ni imela toliko poslovanja, a vendar čez in čez dovolj za enega pismo- noša. Vkljub temu je izvrševal „Matiček“ svojo službo vestno in natančno in s pravim humorjem. Povsod so ga pričakovali z veseljem, ker je oddal s pismom še navadno kakšno smešno in „lušno“. Bil je vseskozi šaljivec ter si je ohranil to dobro voljo do visoke starosti. O njem se po pravici sme trditi, da je v zdravem telesu živela zdrava duša. — S svojo varčnostjo, znanostjo in pridnostjo v mladih letih prihranil si je pokojnik vsega potrebnega za zadovoljno življenje v starosti ob strani svoje blage gospe soproge, s katero je živel v srečnem zakonu 27 let. Zato prisrčno obžalujemo vdovo nad izgubo tako vrlega moža. — Da še veliko „Matičkovih“ prijateljev in znancev živi, je bil dokaz lepo število udeležencev pri pogrebu. Poseben utis je napravil ta sprevod na vsakterega. Ni bil namreč pogreb z modernim zunanjim bleskom, temveč petje psalmov, molitve in pobožni vzdih pod zastavo rokodelskega društva sv. Jožefa, so spremili zemeljske ostanke blagega pokojnika na pokopališče. Pokojnik je bil namreč časten član katol. rokod. društva ter je posebno rad častil sv. Jožefa kot priprošnjaka

za srečno zadnjo uro, ki jo je gotovo dosegel naš nepozabni prijatelj „Matiček“. — Dal Bog, da se zopet snidemo v večnem raj! —

Dar. Povodom smrti blagega gospoda Matija Avsenika je darovala gospa pokojnikova Uršula Avsenik 15 K katol. rokod. društvu, kojega častni član je bil pokojni. Srčna hvala!

Umrla je od kapi zadeta žena tesarskega mojstra Jermana iz Irčevasi, kateri je zaposlen pri dozidavi kandijske bolnice. — N. p. v m.!

Važno! Vsled sklepa c. kr. deželnega šolskega sveta v seji dne 25. maja 1910 je šolsko-obvezni mladini na ljudskih in meščanskih šolah, učencem srednjih šol in gojencem in gojenkam učiteljske strogo prepovedano telovaditi pri različnih telovadnih društvih, nastopati v društveni opravi z društvenimi znaki in se udeleževati izletov telovadnih društev brez dovoljenja šolskih oblastij. Mladino smejo v telovadbi poučevati samo učitelji, ki so za to nastavljeni od c. kr. šolskih oblastij. Učitelji za telovadbo morajo imeti tudi primerno npravstveno in pedagoško izobrazbo, da uplivajo blagodejno tudi na značaj mladine v npravstvenem in estetičnem oziru.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu juliju 1910 je 207 strank vložilo 61.812 K 91 h; 240 strank vzdignilo 84.889 K 79 h; 15 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 31.040 K; 325 menic se je eskomptovalo za 115.465 K. Stanje vlog 3.539.414 K 36 h. Denarni promet 538.555 K 35 h. Vseh strank bilo je 1076.

Uradniško konsumno društvo v Novem mestu je odprlo dne 1. julija svojo prodajalno na Glavnem trgu v hiši gospe Zurc. Trgovci so raznim predmetom znatno znižali cene.

Alojzijevišče — to je deško semenišče v Ljubljani, ki je od l. 1846 vzgajalo nebroj slovenske inteligence, je ob sklepu šolskega leta nehalo. Pomen tega zavoda za slovenstvo bo naša zgodovina beležila z iskreno zahvalo.

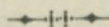
Topničarji iz Gorice so te dni šli skozi dolenske kraje na vežbališče pri Krškem.

Drugi letošnji shod na Gorjancih bo prihodnjo nedeljo, t. j. 14. avgusta 1910.

Kmečka zveza za novomeški okraj je imela dne 7. avg. shode, zjutraj v Belicerkvi, ob 10. uri v Št. Petru, popoldan ob 3. uri pa v Stopičah. Poročal je deželni odbornik g. prof. Jarc.

Cene jedil in pijač, po predpisu oblasti, so table, ki jih mora imeti vsak gostilničar na očitnem kraju obešene. Dobé se v tiskarni J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Stenski koledarji za leto 1911 so izšli v jako lični izpeljavi v tiskarni J. Krajec nasl. v Novem mestu. Glavno zalogo za Ljubljano ima pa „Prodajalna Katol. tisk. društva (Ničman). Cena 40 vin., po pošti 10 vin. več.

Gospodarske drobtine.

— **Kmetijska šola na Grmu** prične novo šolsko leto za zimske in letne učence z mescem novembrom. Prošnje za sprejem je vlagati do 15. septembra t. l. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca in je namenjena sinovom iz poljedelskih in živinorejskih krajev, letna šola traja od novembra do konca oktobra in je namenjena v prvi vrsti mladenčem iz vinorodnih krajev.

— **Štipendije za kmetijsko šolo na Grmu.** Za kmetijsko šolo na Grmu je določenih vsako leto 20 štipendij in sicer za učence zimske šole 10 štipendij po 150 K in za učence letne šole 10 štipendij po 300 K. Štipendije dobijo sinovi kranjskih posestnikov. Kdor ima štipendijo, dobi hrano in stanovanje zastoj. Sprejemajo se tudi plačujoči učenci, ki morajo za hrano in stanovanje plačati v zimski šoli po 150 K, v letni pa po 300 K na leto.

— **Prošnje za sprejem v kmetijsko šolo na Grmu** so koleka proste. Priložiti jim je treba sledeča izpričevala: 1.) rojstni list, 2.) zadnje šolsko izpričevalo, 3.) zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti, 4.) izpričevalo o lepem vedenju in 5.) pri plačujočih učencih izjavo starišev ali varuha, s katero se zavezujejo plačati stroške šolanja.

— **Peronospora po vinogradih** je letos povsod nastopila in prizadela veliko škodo. Ker je dan za dnevom deževalo, se po mnogih krajih tudi s skrbnim škropljenjem ni dosti doseglo, tako da je trtje več ali manj povsod trpelo. Po peronospori je močno trpelo tudi grozdje ozir. zarod, ki se je posušil in odpadel. Prizadete so letos vse vinske dežele pri nas v Avstriji, na Ogrskem in tudi na Nemškem, ker je dolgotrajno deževje povsod oviralo potrebno škropljenje.

— **Klaja za mlada praseta.** Najboljša klaja za mlada praseta je kuhan krompir, ječmen in mleko. Ob taki krmi se praseta najbolj rede in najbolj vspevajo.

— **Dela v vinogradih** so letos močno zastajala, tako da ni bilo mogoče pravočasno rezati niti kopati. Take stiske za delavce še ni bilo nikoli.

— **Grozdna plesnoba** se je začela v naših vinogradih prikazovati. Nujno svetujemo, da se trte požvepljajo, sicer se še ta borni pridelek, ki nam ostaja, pokvari. Tudi po drugih deželah je letos grozdna plesnoba močno nastopila.

— **Beljenje kurnikov.** Kurnike je treba vsako leto temeljito osnažiti. Najbolje jih je pobeliti, da se uniči razna golazen, ki se skriva po špranjah lesa. Priporočamo zaradi tega, da se redno vsako leto enkrat pobelijo. Tla kurnika ali kurnice je pa vsak teden posnažiti. Najbolje je, če nastiljamo kurnico s šotnim drobižem.

— **Mehka klaja za kokoši.** Najcenejša je kokošja reja, če se kokoši pasejo in če se jim razen tega pokladajo kuhinjski in drugi žitni odpadki.

— **Po toči poškodovana jabolka.** Tovarna za konzerve v Liebenau je deželnemu glavarju naznanila, da kupuje franco na vsaki železnični postaji po toči poškodovana jabolka vagon po 300 kron.

— **Plemenske bike po znižani ceni** bo razdeljeval deželni odbor kranjski tudi letošnje jesen. Prošnje naj se vložijo pri deželnem odboru v Ljubljani do 20. avgusta t. l. Živinorejskim zadrugam bo deželni odbor prispeval polovico, občinam in zasebnikom pa tretjino kupnine.

— **Nakup mladih bikov.** Deželni odbor kranjski nakupuje za deželno pristavo mlade bike vseh treh v deželi priznanih pasem, to je pingavske, simodolske in sive. Biki ne smejo biti mlajši od pol leta in ne starši nad poldrugo leto. Ponudbe naj se takoj pošljejo deželnemu odboru v Ljubljani. Ponudijo naj se samo lepe živali brez hib, da se ne bodo deželni večaki pri ogledu zastoj trudili.

— **Osmi avstrijski vinarski kongres** se vrši od 5. do 10. septembra t. l. na Dunaju. Kdor želi podrobnih pojasnil, naj se zglaš pri vin. nadzorniku g. Skalicky-ju. Iztočasno je tudi mednarodna lovska razstava na Dunaju. Ker se v tem času vrši na Dunaju tudi še mednarodna lovska razstava, je pričakovati tem večje udeležbe, ker si interesenti lahko obe razstavi hkrati ogledajo.

Raznoterosti.

* **Knjižnica krščanske prosvete** — je dala na svetlo dva časa primerna snopiča. I. Mladeniči na plan! je plamteč poziv našim mladeničem, naj se poprimejo izobraževalnega dela ter resno pripravljajo za bodoče gospodarje. — II. Mladeniška telovadna organizacija — je izboren navod o telovadbi. Toplo priporočamo vsem društvom.

* **Marijino kraljestvo na Jutrovem.** Silvin Sardenko je v pesniškem jeziku podal v tem spisu živ dokaz, kako je češčenje Marijino na Vzhodu nastalo ter se tudi mej razkolniki ohranilo do današnjega dne. To češčenje in pa ono sv. Cirila in Metoda bo Slovane zblížalo ter slednjič pripeljalo k edinosti vere in cerkve.

* **Dekletom.** — I. zv. krščansko življenje. Kakor mladeničem tako je podal presvetli knezoškof ljubljanski tudi dekletom krasnih nauk. Marijine dekl. družbe naj pridno sežejo po njej!

* **Mladeničem!** — I. zvezek. Obramba vere. S tem naslovom je naš skrbni vladika Anton Bonaventura spisal krasno knjizico, ki je v prvi vrsti namenjena slovenskim mladeničem, a jo bo vsak čital z velikim zanimanjem. Temeljito in ob enem poljudno se obravnavajo temeljne resnice krščanstva. O katol. cerkvi se govori s pravo navdušenostjo, da se zanjo mora ogreti nepopačeno srce. O začetku sveta in življenja je v jedrnatih stavkih toliko povedanega, da navadnemu izobražencu zadostuje. Dobro bo došla ta popularna apologetika tudi srednješolskim dijakom. Stane le 1 krono. Vzemi in beri!

Ave Maria — je naslov slovenskemu listu, ki izhaja vsak mesec v New Yorku. Namenjen je jugoslovanskim izseljencem. Izdaja ga družba sv. Rafaela. Stane za Ameriko 50 centov, za Evropo 375 K. Donaša prav podučne članke. Toplo priporočamo rojakom v novi in stari domovini.

Loterijske številke.

TRST,	30. julija	87	67	60	70	16
GRADEC,	6. avgusta	87	39	24	86	2

Dražbeni oklic.

E 307/10
10

Dne 16. avgusta 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamljeni sodnji v izbi št. 6 dražba zemljišča vl. št. 96 kat. obč. Štraskavas, ki sestoji iz hiše št. 7 v Birčni vasi z gospodarskimi poslopji in vodnjakom ter kozolcem, pet njiv, enega vrta, treh pašnikov, treh travnikov in šest gojzdnih delov s pritliklino vred.

Nepremičnini je določena vrednost na 9318 K 73 h, pritliklinam na 821 K. — Najmanjši ponudek znaša €760 K; pod tem zneskom se ne prodaje. Dražbene pogoje, ki se s tem odobré, in listine, ki se tičejo nepremičnine, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 5 med opraviilnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamjenene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja v Rudolfovem, odd. II,

dne 23. junija 1910.

(170)

Dražbeni oklic.

E 322/10
8

Dne 23. avgusta 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 6, dražba zemljišč vl. št. 153, 501 in 800 kat. obč. Brusnice, ki sestojé iz ene stavbene parcele, na koji stoji hiša s svinjakom in kletjo, ene njive, ene košenice in dveh gojzdvov.

Nepremičninam je določena vrednost na 1680 K.

Najmanjši ponudek znaša 1120 K; pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se s spremembo, da je vse nepremičnine skupno prodati, odobre in listine, ki se tičejo nepremičnine, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 5, med opraviilnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamjenene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Rudolfovo, odd. II.,

dne 28. julija 1910.

(173)

Dražbeni oklic

E 199/10
13

Dne 23. avgusta 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 6, dražba zemljišč vl. št. 257, 258, 259, 260, 261, 262 in 264 kat. obč. Gaberje (gospodarska poslopja v Gor. Suhadolu, 13 njivnih parcel, ena vrtna parcela, 4 pašniki, en travnik, 2 vinogradni in 6 gojzdnih parcel s pritliklino vred.

Nepremičninam je določena vrednost in sicer zemljišč: vl. št. 257, 258, 260, 261 in 264 na 8243 K 11 h in zemljišč vl. št. 259 in 262 na 461 K 93 h, pritliklinam na 334 K.

Najmanjši ponudek znaša za zemljišča vl. št. 257, 258, 260, 261 in 264 po odbitku vrednosti prevžitka 4838 K in za zemljišče vl. št. 259 in 262 — 307 K 96 h. Pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se odobre, in listine, ki se tičejo nepremičnin, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamljeni sodnji, v izbi št. 5 med opraviilnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati gledé nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu spodaj oznamjenene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Rudolfovo, odd. II.,

dne 26. julija 1910.

174

Naznanilo.

Novi učenci se bodo v prvi razred Novomeške gimnazije sprejemali

6. septembra od 8. do 10. ure.

Ob 10. uri se prične vsprejemni izpit. Vsprejem učencev od II. do VIII. razreda se bode vršil 7. septembra od 8. do 12. ure dopoldne.

167-2-1

Išče se deklico

179-3-1

poštenih starišev, da ima veselje do trgovine in domačega opravila, zmožna v računstvu, od 14 do 16 let stara. Nastop takoj. — Natančneja pojasnila se zvedó v Št. Jerneju št. 58.

Zahvala.

171

Za obile dokaze srčnega sočutja o priliki britke izgube našega nepozabljivega soproga ozir. strijca, gospoda

Matija Avsenik - a,

hišnega posestnika

kakor tudi za mnogobrojno častno spremstvo dražega nam rajncega k zadnjemu počitku, izrekamo tem potom posebno preč. kapiteljski duhovščini, gg. oo. frančiškanom, čč. gg. Usmiljenim bratom, slav. kat. društvu rokodelskih pomočnikov, prijateljem in znancem — ter sploh vsem najiskrenejšo zahvalo.

Rudolfovo, 5. avgusta 1910.

Žalujoči ostali.

Št. 7481

Razpis.

Deželni odbor kranjski otvori 1. oktobra 1910 v samostanu šolskih sester „De Notre Dame“ v Šmihelu pri Novem mestu

gospodinjski tečaj,

obstoječ iz notranje šole (internata) in iz zunanje šole (eksternata). Za notranje učenke dovoli deželni odbor v prvem šolskem letu 6 štipendij po 15 K na mesec, to je polovico učnine in pre-skrbnine, ki ji je plačevati redu šolskih sester. Istotako se bo plačevalo iz deželnega zaklada zajutrek in kosilo zunanjih učenk, katerim torej ne bo trpeti nobenih stroškov.

Podrobnejša pojasnila dajeta ravnateljstvo kranjske kmetijske šole na Grmu in vodstvo samostana „De Notre Dame“ v Šmihelu.

Deželni odbor kranjski,

v Ljubljani, dne 21. julija 1910.

162-3-2

Proda se dobro ohranjena prodajalniška oprava za špecerijsko blago

po nizki ceni. — Več se izve pri 168-2-1

Šimen Bergantu v Novem mestu.

Stavbeni prostori na lepem kraju se v poljubni meri in po ugodnih cenah prodajo.

Kje, pove upravništvo Dol. Novic. 82-0-7

Lepo stanovanje

obstoječe iz treh velikih in ene male sobe, sobe za služkinjo, kopalne sobe itd., z uporabo velikega vrta

odda se s 1. oktobrom t. l. na Kamnu,

Kandija št. 2. — Natančneje ravno tam. 161-0-2

Na prodaj je 1000 hrastov

na graščini Strugi, posestnica gospa pl. Fichtenau. 158-0-3

2 sobi

v novo grajeni hiši nasproti vile Preširen v Kandiji

se oddaste takoj v najem.

Več izve se tam. 160-0-2

Lepo posestvo

obstoječe iz hiše, hleva, kozolca, dveh svinjakov, drvarnice in vodnjaka je na prodaj iz proste roke. Okolu hiše ste dve njivi in košenica. Natančneje pri lastniku Jožefu Bartel v Žabjivasi pri Novem mestu. 154-3-3

Zaradi opustitve šivalnih strojev
jih prodajam po tovarniški ceni.

158-2-2

Anton Ogrin, trgovec — Novomesto.

137-6-4

Sabol, koprivna voda za lase.

Priznано najbolje, edino naravno sredstvo za gojenje las, za odstranitev prhljaja, proti izpadanju las in za pospeševanje lasne rasti. — Edino pristno s tvrdko edinega izdelovatelja:

Friedr. Eiermann, Wien, Pforzheim & Basel.

Zaloga pri brivcu g. Ferd. Buk-u v Rudolfovem,
v Mramor-jevi hiši.**NOVE CITRE**

so na prodaj. Kje? Pove upravništvo 'Dol. Novic'.

Malo rabljena lepa kočija za dva uprežena konja, je naprodaj pri Antonu Medvedu v Novem mestu. (177-3-1)**Posestvo** na prodaj z vsem gospodarskim poslopjem, 20 minut od Šent Janških premogokopov. — Cena 2500 gld.

Več se izve pri (176)

Andrej Grahek, vas Vrhek, pošta Tržišče.

Hiša z vrtom

je na prodaj iz proste roke, pet minut od Kostanjevice oddaljena. Hiša je po najnovejšem sistemu novo sezidana, pri cesti, ki pelje proti hrvaški meji. S 5. prostranimi sobami in dvorano, obokano kletjo in prostrano kuhinjo. Hiša je sposobna za vsako obrt, gostilno, prodajalno itd. Plačilni pogoji so ugodni. Cena po dogovoru.

Emil Longo, 172-3-1

Malo Mraševo št. 25 pri Kostanjevici (Dolenjsko).

150 hl dobrega izvrstnega vina

po primerni ceni, belega in rudečega, ima na prodaj Franc Pirc v Velki vasi pri Krškem. 166

Posestvo na prodaj.

Lepa hiša na Glavnem trgu št. 48 v Višnjigori (Dolenjsko), dve njivi in gozd. 163-3-1

Strokovni zdravnik

(178)

za očesne, ušesne, nosne in vratne bolezni

Dr. Josip Pogačnik

LJUBLJANA, Slovenski trg

— je odpotoval —

Kr. šol. svet v Orehovici pri Št. Jerneju

ima na prodaj po nizki ceni

24 skoraj popolnoma novih mecesnovih šaluzij, dvodelnih

velikost 1 x 2 metra.

165-3-1

Posestvo
— na prodaj! —

obstoječe iz hiše, hleva za živino, pôda, kozolca s štirimi okni (topler), 4 svinjakov, polja okoli doma za 35 mernikov posetve, zraven hosta in 1 travnik za en dober voz sena.

Še posebej 4 njive, 4 travniki in en gozd.

Naslov se izve pri upravništvu Dol. Novic.

164

Gostilna je za oddati na račun

s 1. septembrom t. l.

Izve se pri G. Murnu, svečarju v Kandiji.

169

Slovensko podjetje!

Franc Souvan sin

Ljubljana, Mestni trg števil. 22 in 23.

Tiskana in tkana bombaževina

Bela in rjava kotonina (4-12-8)

Domače in angleško sukno

Francoska svila

Modno blago iz prvih tvornic

Najboljše češko platno

Popolne opreme za neveste

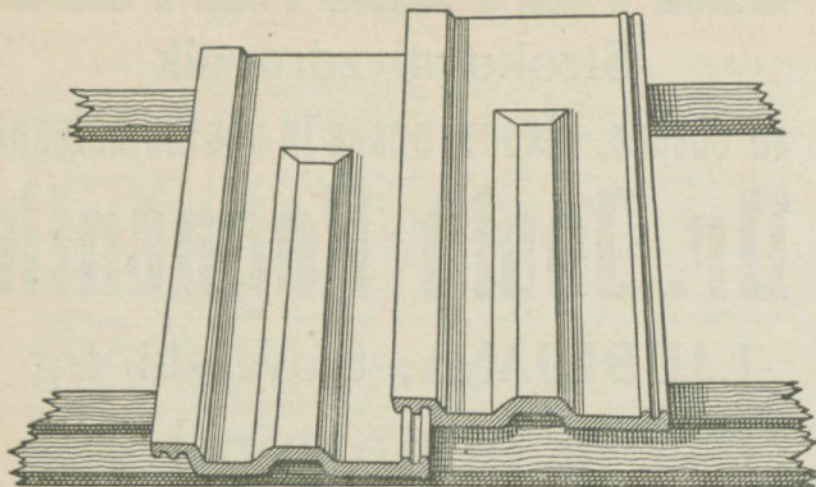
Oprave za hotele in stanovanja

Največja zaloga preprog

Solidna postrežba!

Nizke cene!

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

patent. dvojno zarezani

(22-24-13) **strešnik - zakrivač**

s poševno obvezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Svoji k svojim!

Popolnoma varno naložen denar

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

$4\frac{1}{2}\%$ (7-0-14)

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Imam 350 hl izvrstnega (40-12-12)

istrskega vina

bele in črne vrste, kakor tudi istrski konjak po nizki ceni. Vsled nizke cene pošiljam samo od 200 l naprej in proti povzetju. V dveh mesecih prazne posode nazaj. Uzorce na zahtevo brezplačno.

Ana M. Pujman, posestnica v Vodnjanu (Dignano) Istria.

Vinski sodi

močni, zdravi in ovinjeni, ki drže 30 do 40 hektolitrov, so naprodaj. — Pismena vprašanja pod „Lepi sodi“ Ljubljana. Poste restante. 153-2-2

SUHE GOBE

kupuje vedno in vsaki množini ter najdražje plačuje
trgovska tvrdka 159-2-2

J. Kušlan — Kranj (Gorenjsko).

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik :
v Šmihelu pri Rudolfovem

se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. ☞ Za naročilo zadostuje dopisnica. (78-9-9)

Več mizararskih pomočnikov

takoj sprejme v trajno delo tovarna Umek & Jevšek v Kandiji pri Novem mestu. — Sprejmejo se tudi vajenci. 130-3-3

Vsakovrstne slamnike

priporoča trgovcem in slavnemu občinstvu 112-7-6

Franc Cerar, tovarna slamnikov,

Stob, pošta Domžale.

Cene primerne, postrežba točna, na zahtevo cenik poštine prosto.

Svoji k svojim!

Parna opekarna v Zalogu (Breitenau)

ima vedno v zalogu (14-0-12)

najboljši in najceneji opeko vsake vrste.

Naročila in vprašanja sprejema oskrbništvu graščine Zalog (Breitenau) pri Rudolfovem.